

Každá štvrtá rodina na Slovensku je jednorodičovská. Takmer polovica čelí riziku chudoby

20.3.2026 - | SAV

Na Slovensku žije 156 386 jednorodičovských domácností, čo znamená, že každá štvrtá rodina s deťmi je jednorodičovská. V Košickom a Banskobystrickom kraji tento podiel presahuje 30 %. Napriek tomu ide o skupinu, ktorá naďalej čelí nedostatočnej systémovej podpore, neistote v bývaní, obmedzeným možnostiam na trhu práce a vysokej miere rizika chudoby.

Vyplyva to z výsledkov výskumného projektu *Keď jeden rodič musí stačiť: Stratégie a výzvy jednorodičovských rodín* (Reziliencia, aktérstvo a well-being jednorodičovských rodín na Slovensku, APVV-23-0102), ktorý realizuje Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, v. v. i., a Katedra ekonomickej a sociálnej geografie, demografie a sociálneho rozvoja, Prírodovedná fakulta UK.

Podľa údajov EU SILC 2023 sa až 46 % jednorodičovských rodín nachádza v riziku chudoby, pričom ani zamestnanie nepredstavuje záruku stability – pod hranicou chudoby žije až 27 % pracujúcich jednorodičov. Významným problémom je aj bývanie: 23 % jednorodičovských domácností míňa na bývanie viac ako 40 % svojich príjmov a mnohé rodiny sú odkázané na komerčné prenájmy či zdieľané bývanie. Až 66 % jednorodičovských rodín vedených matkami žije v zdieľanej domácnosti, najčastejšie s príbuznými.

„Jednorodičovské rodiny na Slovensku nepredstavujú okrajový fenomén. Ide o významnú časť rodín s deťmi, ktorá si vyžaduje systematickú a medziodborovú pozornosť. Nereprezentujú homogénne skupiny, ale naopak, sú veľmi rôznorodé,“ zdôrazňuje Miroslav Popper, z Ústavu výskumu sociálnej komunikácie SAV, v. v. i.

Výskum zároveň upozorňuje, že jednorodičia často prijímajú aj menej výhodné a horšie platené zamestnania len preto, aby zosúladiли pracovný čas so starostlivosťou o deti. Flexibilná práca preto nie je benefitom, ale existenčnou potrebou. Okrem ekonomického tlaku čelia jednorodičia aj vysokej psychickej záťaži, keďže celé bremeno starostlivosti o deti, domácnosť aj financie leží na jednom človeku. Ukazuje sa, že jednorodičovské rodiny potrebujú najmä dostupné nájomné bývanie, flexibilné formy práce, bezplatné psychologické a právne poradenstvo.

Podľa Evy Markovej, riaditeľky n. o. JEDEN RODIČ *„výsledky výskumu SAV veľmi presne pomenúvajú realitu. Za každým číslom je konkrétny rodič a konkrétne dieťa, preto je dôležité, aby sa tieto zistenia premenili na konkrétne opatrenia“.*

Jedným z dôležitých výstupov tlačovej konferencie vo štvrtok 19. marca 2026 bola aj potreba jasnej úradnej definície osamelého rodiča, ktorá zatiaľ v slovenskom systéme chýba. Jej absencia komplikuje adresnú pomoc, nastavovanie systémových opatrení aj zber relevantných dát. Návrh definície z dielne organizácie JEDEN RODIČ, n. o., na stretnutí predstavila Martina Mesárová, odborný garant za právne poradenstvo JEDEN RODIČ, n. o.

Zdroj: Tlačová správa ÚVSK SAV, v. v. i.

Foto: canva.com

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13506&source_no=20